

נגיעות מפרשת השבוע ואתחנן

בשבוע שעבר קראנו בפרשת דברים רמז לתשעה באב כשמשה קורא "איכה" המילה שלאורך אלפיים שנים מזוהה עם תשעה באב ועם הקינות, תזכורת לחטא האדם הראשון וכמובן למגילת איכה. השבת נקרא שוב בנבואת משה רמזים ברורים לשבר לחורבן ולקינות של תשעה באב "וְאֶתְחַנֵּן, אֶל-ה' ... העילתי בכם היום את-השמים ואת-הארץ, כי-אבד תאבדון מהר, מעל הארץ... לא-תאריכו ימים עליה, כי השמד תשמדון. והפיץ ה' אתכם, בעמים; ונשארתם, מתי מספר, בגוים..."

נבואה קשה וקודרת שהתגשמה אבל היא ממשיכה בנימה אופטימית כאשר הבחירה בידינו "ובקשקשם משם את-ה' אלוקיה, ומצאת: כי תדרשנו, בקל-לבבך ובקל-נפשך בצר לך ומצאוך, פל הדברים האלה; באחרית, הימים, ושבת עד ה' אלוקיה, ושמעת בקלו כי אל רחום ה' אלוקיה, לא ירפה ולא ישחיתך ולא ישפח את-גרית אבתך, אשר נשבע להם" ה' בחר בנו וזכרת עימנו ברית נצחית שהתמסדה עם מסירת התורה הקדושה "למען תחיון, וטוב לכם, והארקתם ימים, בארץ אשר תירשון."

אנו מסיימים את שלושת השבועות - ימי בין המצרים שהחלו בצום שבעה עשר בתמוז שבו נפרצה חומת ירושלים בימי בית שני והסתיימו בצום תשעה באב יום חורבן שני בתי המקדש. תקופה שמוגדרת קשה לישראל כפי שמופיע במגילת איכה "גלתה יהודה מעני ומרב עבדה, היא ישבה בגוים, לא מצאה מנוח; כל רדפה השיגוה בין המצרים"

בע"ה אנו נכנסים עכשיו לעידן טוב יותר מלא תקווה. שינוי מקצה לקצה. לפי המסורת וההלכה החל מהשבת נקרא למשך שבע שבתות נבואות נחמה ותקווה – מחשבה יוצרת מציאות. השבת נקרא בהפטרות את נבואת הנחמה של הנביא ישעיהו "נחמו נחמו עמי יאמר אליהם". פתיחה אופטימית והפוכה לקריאה מהשבוע שעבר "איכה היתה לזונה, קריה נאמנה".

שישה ימים לאחר תשעה באב וחורבן הבית, נציין את ט"ו באב, אירוע צבעוני שמח וחגיגי של מפגשי שידוך בין רווקות לרווקים וכפי שנאמר במשנה תענית: "אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לבייש את מי שאין לו... ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. ומה היו אומרות? בחור, שא נא עניך וראה, מה אתה בורר לך. אל תתן עניך בנוי, תן עניך במשפחה. שקר החן והבל היופי, אשה יראת יי היא תתהלל. ואומר: תנו לה מפרי ידיה, ויהללוה בשערים מעשיה. וכן הוא אומר צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת ליבו. ביום חתונתו, זו מתן תורה. וביום שמחת ליבו, זה בניין בית המקדש, שייבנה במהרה בימינו, אמן."

אנו זוכרים את החורבן. זהו אירוע משמעותי ובלתי נשכח בחיי האומה אבל יחד עם זאת ממשיכים לחיות את החיים ועל פי המשנה אף בריקוד במחול ובבגדי לבן ונמשיך הלאה אל הגי תשרי העומדים בפתח תוך יציאה מן האבל אל השמחה בתהליך של הליכה, המשכיות ביהדות אין עמידה במקום. בחירת בת הזוג היא לפי הקריטריונים "אל תתן עניך בנוי, תן עניך במשפחה. שקר החן והבל היופי, אשה יראת יי היא תתהלל" חז"ל אומרים שאלו ימים המתקשרים לאהבה ואחדות ישראל (על רקע העימותים והפילוג בין הצדדים השונים בהפגנות השבוע) ובכך מהווה ט"ו באב תיקון של תשעה באב שבו נחרב בית המקדש בגלל שנאת חינם.

בפרשה מופיע יסוד האמונה היהודית: שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד וּמִיד נֹאמַר "וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ". חז"ל אומרים שבכל התורה כולה מופיעה המילה "וְאֶהְבֶּתְּ" שלוש פעמים. פעמיים בויקרא באותו הפרק "וְאֶהְבֶּתְּ לְרַעַף כְּמוֹךָ" ומיד בהמשך "כְּאֶזְרַח מִכֶּם יְהִי לְכֶם הַגֵּר הַגֵּר אִתְּכֶם, וְאֶהְבֶּתְּ לוֹ כְּמוֹךָ" והשלישית בפרשתנו "וְאֶהְבֶּתְּ, אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ". התורה ציוותה על האהבת הזולת ואהבת הבריות לפני הציווי על אהבת ה' ויש הלומדים שזו הנחייה לכל אדם שלא ניתן לעבוד את ה' ולהגיע לאהבת ה' ללא אהבת אדם ובמיוחד אהבת ישראל. מי שמאמין בה' צריך לאהוב את הבריות אשר יצר. האר"י ז"ל לימד כי קודם התפילה יקבל עליו כל אדם מישראל מצוות עשה של "וְאֶהְבֶּתְּ לְרַעַף כְּמוֹךָ" ויכוון לאהוב כל אחד כנפשו ורק אז יפנה לתפילה ובע"ה שנדע לאהוב ולכבד ללא סייג.

שבת שלום.

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנון בן נתן ואטל ז"ל